

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Decisiones De Matrimonio

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XL. Argumentum. Dissertitur de Dispensationibus Matrimonialibus super Impedimentis dirimentibus, tam pro Foro externo, quàm pro Foro interno. Circa orimas, referuntur duodecim Notabilia, à ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94595](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94595)

nasterio, vel in loco tuto, donec Judex cognoscat super legitimo motivo Divortii.

Quo ad Ultimum; in quo Quaritur, Ad quid teneatur, qui dat causam Divortii? Respondetur *Primò*, quòd si Maritus per adulterium, aut alias suas enormitates dedit causam Uxori, ut faceret Divortium, tenetur vel eidem alimenta subministrare. *cap. 2. De Divortii.* Jul. Clarus in *§. Adulterium. Vers. Facta autem.* Antonellus de *Regimine Eccl. lib. 6. cap. 33. num. 8.* Vinc. de Franchis *Decis. 244. num. 2. part. 2.* Vel eidem Uxori dotem restituere. Cavalcan. *Decis. 18. num. 30. part. 2. §. Decis. 21. num. 27. part. 4.* Maceraten. *Var. Resol. libr. 3. resol. 46. num. 10.* Si verò causa Divortii processit ab Uxore, eò quia ab ipsa commissum sit adulterium, propter quod expulsa fuit à Marito; in hoc casu Uxor perdit Dotem, & alimenta petere non valet. *cap. Plerumque, de Donat. inter Vir. & Uxor.* Authentico *Sed hodie. C. De Adulter.* Nicolius d. *libr. 1. Instit. Civil. tit. 10. num. 92.* Respondetur *Secundò*, quòd si vè Maritus, si vè Uxor dederit causam Divortio per adulterium, eo per Judicis sententiam factò, adulter non potest Religionem intrare, neque Ordines Sacros assumere, nisi de licentia, atque consensu alterius conjugis innocentis, in sæculo remanentis S. Thomas in *4. dist. 35. quest. Unid. art. 6. ad 3. nec non 3. p. quest. 62. art. 6. ad 3.* Salmanticenses d. *cap. 16. num. 53.* ea ratione, qui conjux innocens habet potestatem advocandi ad se conjugem reum pravia cujuscumque injuriæ remissione; ut dictum est supra *num. 27.* & tunc tenetur ipse reus redire ad conjugem suum innocentem; & casu quo esset vel ordinatus, vel professus, adhuc potest obligari, ut revertatur ad ipsum. Averla d. *qu. 23. sect. 8. §. In tali autem.* Sanchez *lib. 10. disp. 10. num. 15.* & Bonacina *q. 4. punct. 5. num. 14.* & alii apud eosdem Salmanticenses ubi *supr. num. 54.* qui bene advertunt, non esse recipiendum conjugem reum ad Ordines, seu ad Professionem Religiosam absque consensu alterius conjugis innocentis, nisi iste mutasset statum Laicalem, & jam vel esset professus in Religione, vel Ordinatus in Sacris.

Corollarii loco notare licet, quòd Sixtus V. Pontifex Maximus indixit poenam ultimi supplicii contra Conjuges, qui procuraverint sententiam Divortii, & separationem Thori, ac habitationis ad effectum liberius vacandi adulteriis impudiciis, ac luxuriose vivendi, si post dictam sententiam reperti fuerint luxuriis, ac impudiciis vacare; prout etiam si Maritus prostituisset propriam Uxorem, ac circa illam Lenonis Officium fecisset, ut legitur in ejusdem Sixti V. Constitutione 46. Incipien. *Ad compescendam.* Diei 30. Octobris 1586. §. 3. & 4. Quæ si esset in usu, minores in Deum committerentur offensæ, neque tanta cogeremur experiri Divinæ Justitiæ flagella ob impunita tot adulteriorum, atque carnalitatum piacula.

DECISIO XL.

ARGUMENTUM.

Differitur de Dispensationibus Matrimonialibus super Impedimentis dirimentibus, tam pro Foro externo, quam

pro Foro interno. Circa primas, referuntur duodecim Notabilia, à Vicariis, ac Ministris Episcopalibus omnino scienda, ac observanda pro recta Matrimonialium dispensationum expeditione. Circa secundas, declarantur totidem Clausulæ existentes in Litteris Sacræ Pœnitentiariæ, ut ex earum notitia, ac perfecta intelligentia Confessarii, tam Sæculares, quam Regulares, ritè, ac rectè valeant dispensare in Impedimentis occultis, atque Litteris S. Pœnitentiariæ punctualem executionem dare.

SUMMARIUM.

- 1 Dispensationes Matrimoniales alia pro foro externo, alia pro interno.
- 2 Lineæ rectæ in nullo gradu datur dispensatio.
- 3 Linea in transversali datur dispensatio etiam in secundo, & primo.
- 4 Quinto in gradu existens contrahere potest etiam cum existente in primo transversali gradu.
- 5 Gradus si sint inæquales, ambo sunt Papa exponendi.
- 6 Impedimenta in sua specie, & gradu exponenda.
- 7 Error in expressione gradus quando Dispensationi non noceat?
- 8 Error in specie Impedimenti vitiat Dispensationem.
- 9 Duplicitas Impedimenti est exponenda pro Dispensatione.
- 10 Impedimenta plura habens, an super Uno tantum possit petere Dispensationem?
- 11 Copula inter Sponsos habita an exprimenda in Dispensatione?
- 12 Pœnitentiam à Papa Sponsis impositam Executor mutare non potest.
- 13 Episcopus quando dispenset super Impedimentis dirimentibus?
- 14 Executores dispensationum excommunicantur, si munera accipiant.
- 15 S. Pœnitentiaria Romæ quid sit? Et quid possit?
- 16 Litterarum S. Pœnitentiariæ pro dispensandis Impedimentis occultis exemplum.
- 17 Confessarii scire debent Clausulas Litterarum S. Pœnitentiariæ.
- 18 Doctor esse debet Confessarius expediturus Litteras S. Pœnitentiariæ.
- 19 Regulares ex Privilegio exequentes Litteras prædictas qui sint?
- 20 Confessarius non Doctor quando possit illas exequi?
- 21 Confessarius pro iisdem Litteris exequendis debet esse approbatus ad Confessiones ab Ordinario loci.

- 22 *Licentia audiendi Confessiones expirata, eas non exequitur.*
- 23 *Mulierum Confessiones non audit approbatus ad illas Virorum tantum.*
- 24 *Confessarius indoctus an possit exequi Litteras S. Pœnitentiariæ?*
- 25 *Veritas Impedimenti dispensandi quomodo per Confessarium indaganda.*
- 26 *Confessio Latoris Litterarum Sacrae Pœnitentiariæ prius audienda.*
- 27 *Confessio invalida ipsius Latoris an invalidet dispensationem?*
- 28 *Pœnitentia quanta, & qualis eidem Latori injungenda?*
- 29 *Ocultum Impedimentum quodnam dicatur?*
- 30 *Scandalorum timor, ac Incontinentia, movet S. Pœnitentiariam ad dispensandum in occultis.*
- 31 *Certioratio conjugis innocentis de nullitate Matrimonii quomodo per Confessarium facienda?*
- 32 *Proles quomodo legitimetur à Confessario?*
- 33 *S. Pœnitentiariæ dispensatio non juvat in foro externo.*
- 34 *Confessarius an possit certiore facere Episcopum, vel Parochum, vel Judicem secreto de dispensatione data?*
- 35 *Litteræ S. Pœnitentiariæ lacerandæ à Confessario?*
- 36 *Confessario uno recusante exequi Litteras S. Pœnitentiariæ, an alter adiri poterit?*
- 37 *Voto Castitatis obstrictus, si dispensatus nubat, an Viduus iterum nubere possit?*
- 38 *Gratis expediuntur Litteræ S. Pœnitentiariæ.*
- 39 *Leander Cardinalis Coloredus laudatus.*
- 40 *Hieronymi de Bertis Officialis S. Pœnitentiariæ pietas.*

AD complementum materiæ de Matrimonio, & harum Decisionum de eodem tractantium, superest, ut aliqua de Dispensationibus Matrimonialibus differamus. Dixi aliqua, quia si omnia, quæ ad illas spectant, voluissim exponere, volumen centuplo majus componendum foret, adeo ampla existit tractatio prædicta, ut videre est in ingentibus operibus Pyrrhi Corradi, Vincentii de Justis, & aliorum præclarissimorum Auctorum, qui de iisdem Matrimonialibus Dispensationibus integros tractatus ediderunt. Cum igitur Dispensationes Matrimoniales expediuntur Romæ vel à Dataria pro foro Fori, vel à Sacra Pœnitentiaria pro foro Poli; de utrisque hæc pauca, scitu digna, imò necessaria, animarum Pastoribus, ac Confessariis proponimus.

Et quidem pro Dispensationibus in foro Fori duodecim sunt notanda. I. Quod in Linea recta usque in infinitum prohibitum est Matrimonium jure naturali, itaut si Adam viveret, nullam feminam posset ducere in Uxorem; & ideo inter ascendentes, & descendentes in linea recta, in quocunque gradu sint, sive proximo, sive re-

moto, etiam ultra quartum, & quintum, Dispensatio non datur, ut docent Navarrus in Summa cap. 22. num. 84. Sylvest. Verbi. Matrimonium. 8. quest. 6. Layman libr. 5. tract. 10. part. 4. cap. 6. assert. 2. & alii innumeri, quos refert Sanchez libr. 7. disp. 51. num. 12. novissimè Vinc. de Justis de Dispensationib. Matrim. lib. 2. cap. 3. à num. 54. & seqq. ubi num. 58. subdit, quod usque adhuc nunquam auditum est, in aliquo gradu lineæ rectæ dispensatum fuisse; & tamen satis verisimiliter credi potest, ut pluries, ac ex urgentissimis causis fuerit diversis temporibus petita Dispensatio in hujusmodi Linea recta. II. In Linea autem transversali dantur à Papa dispensationes, ubi causa justa, ac urgens intercedat super secundo, tertio, ac quarto gradu, ac etiam in primo, & secundo simul, ut ostendimus supra in Decif. XXII. num. 35. & 36. Quando autem unus ex Sponsis est in quinto gradu, quamvis alter sit in quarto, tertio, secundo, ac etiam in primo gradu ejusdem Lineæ transversalis, non est opus dispensatione; & sine illa potest contrahi Matrimonium, quia inter existentes in primo, ac quinto gradu nullum est impedimentum; & sufficit, quod unus ex Sponsis sit extra quartum gradum, etsi alter sit intra, ac supra illum, ut absque dispensatione possint simul inire conjugium, ut docent Sanch. libr. 7. disp. 53. num. 5. & lib. 8. disp. 24. num. 35. Basilii Pontius lib. 8. cap. 17. §. 5. n. 26. Corradus in Praxi dispensat. Apostolic. lib. 7. cap. 1. n. 27. Vincentius de Justis d. lib. 2. cap. 3. num. 76. & Nicolius Instit. Civil. lib. 1. tit. 10. sub num. 78. §. 2. ubi testatur, sic etiam respondisse Sacram Congregationem. III. Si Sponsi distant gradu inæquali à communi stipite, veluti si unus sit in tertio, alter in quarto consanguinitatis gradibus, debet uterque gradus in supplicatione exprimi, ut diximus in d. Decif. XXI. num. 11. quia licet dispensatio detur super gradu remotiori, qui imbibit, & trahit ad se propinquorem; nihilominus quia alter collateralis, qui est propinquior communi stipiti, efficit Dispensationem in eo gradu difficiliorem; ideo id totum in eadem supplicatione est Papæ exponendum. Barbosa in Votis Decisivis lib. 1. vot. 3. ubi num. 16. ponit Bullam Urbani VIII. declarantis invalidam dispensationem ob non expressum proximorem gradum; quod etiam notat Vinc. de Justis lib. 1. cap. 4. à num. 122. & seqq. subdens, tantò magis exprimendum esse etiam propinquorem gradum, si is esset primus, quia difficillimè Papa dispensat in eo ob singularem indecentiam, quæ ex hujusmodi conjugii resultat, nam ut bene advertit Coninch disp. 33. num. 72. eadem ferè reverentia debetur consanguineo in primo gradu, quæ parentibus ipsis debita est. IV. Ita sunt exprimenda impedimenta in Dispensatione ad contrahendum petenda, ut singula in propria specie, & gradu, & cum necessariis circumstantiis exponantur; nec unum pro alio, nec certum pro dubio, vel è contra supponatur; quia si unum pro alio, nec in sua specie, & existentia proponatur, non valebit Dispensatio. Vinc. de Justis d. lib. 1. cap. 4. num. 115. Sanchez lib. 8. disp. 24. n. 17. Basilii Pontius lib. 8. cap. 17. n. 31. Aversa q. 19. sect. 5. & alii, quos congerunt, ac sequuntur Salmanticenses de Matrimon. tract. 9. cap. 14. n. 44. V. Si in expressione graduum fieret error; tunc si fuisset expressus major pro minore

nore (dummodò sit in eadem specie) valebit Dispensatio, quia eo ipso, quod Papa dispensat super gradu superiori, virtualiter, & formaliter in illo continetur gradus inferior in eodem ordine, & in eadem specie. Sanchez d. libr. 8. disp. 24. n. 27. Bonacina de Legib. disp. 1. q. 2. punct. 5. num. 15. Aversa d. quest. 19. sect. 5. Vers. 5. Basilius Pontius d. lib. 8. cap. 17. §. 5. num. 31. & Vinc. de Justis d. libr. 1. cap. 4. n. 132. subdens n. 133. quòd subreptitia esset Dispensatio, si loco majoris impedimenti expressum esset minus; quod notat etiam Barbosa d. lib. 1. Pot. 4. n. 13. Rota p. 3. Divers. Decis. 117. num. 2. & Pyrrhus Corradus in Praxi Dispens. Apost. libr. 7. cap. 5. n. 29. VI. Quando error contingit circa speciem impedimenti, ut si diceretur, Impedimentum esse Consanguinitatis, cum sit Affinitatis; vel è contra, subreptitia pariter est dispensatio, quamvis verus gradus sit expressus; nam Consanguinitas, & Affinitas sunt Impedimenta diversa, & ex diversis non fit illato. l. Papinianus exul. ff. de Minor. Sanchez d. libr. 8. disp. 24. num. 19. Gutierrez de Matrim. cap. 124. num. 10. Pyrrhus Corradus d. libr. 7. cap. 5. num. 71. §. 72. ac Vinc. de Justis d. lib. 1. cap. 4. n. 140. VII. Si impedimentum, super quo petitur Dispensatio ex duplici causa proveniat, puta quia Sponsi sint consanguinei tam respectu Patris, quam respectu Matris; vel inter eos sit duplex Affinitas, puta quia Sponsus cum duobus fororibus Sponsæ copulam carnalem habuit; sive duplex cognatio spiritualis intercedat, quia Sponsus levavit unum filium è Fonte, alterum in Confirmatione ab ipsa Sponsa natos; hæc duplicitas impedimenti est exponenda Papæ; aliàs invalida erit Dispensatio. Sanchez d. libr. 8. disp. 24. n. 5. Aversa d. disp. 19. sect. 5. & Salmanticenses d. cap. 14. num. 51. VIII. Disputant DD. si quis habeat plura impedimenta, puta Consanguinitatis, Affinitatis, ac Voti Castitatis. Utrum possit separatim petere Dispensationem prius super uno, absque mentione aliorum? deinde super altero, tacitis aliis? Alii affirmant, alii negant, & eos referunt Salmanticenses d. cap. 14. num. 52. §. 53. sed magis probabilis est opinio negativa, ea ratione, quia exprimenda sunt Papæ illa omnia, ex quibus redditur difficilior in dispensando. At nemo inficiabitur, quòd Papa magis difficiliter dispensabit cum Sponso habente tria impedimenta, quam unum solum Sanchez d. libr. 8. disp. 23. n. 2. Basilius Pontius d. libr. 8. cap. 17. §. 4. Suarez lib. 6. de Legib. cap. 24. num. 2. iidem Salmanticenses d. cap. 14. num. 53. §. 54. ubi limitant, quando ex his impedimentis aliqua essent occulta, & ex manifestatione sequeretur infamia; nam tunc super publico posset peti Dispensatio, tacitis aliis, pro quibus liceret recurrere ad Sacram Pœnitentiam pro dispensatione in foro Poli, quod approbat etiam Aversa d. quest. 19. sect. 5. IX. Si inter Sponsos habentes impedimentum dirimens Consanguinitatis, vel Affinitatis, habita fuerit copula carnalis, Utrum sit exprimenda Papæ sub pœna subreptitiæ dispensationis? Magna est altercatio DD. quos referunt Salmanticenses d. tract. 9. cap. 14. n. 39. §. 40. asserentes utramque opinionem esse probabilem; sed negantiam prævalere, quam etiam amplectitur Vinc. de Justis d. lib. 1. cap. 4. num. 250. §. segg. ubi appellat hanc Quæstionem ma-

gnam, & difficilem; at num. 259. limitat, quando in Bulla dispensationis esset clausula *Dummodò copula non intercesserit*; quam tamen hodiè non inseri in Bullis dispensationum Matrimonialium dicit num. 263. & testatur Pyrrhus Corradus d. lib. 8. cap. 2. num. 20. invehens contra Vicarios Executores earundem dispensationum, qui interrogant Oratores, an simul habuerint copulam, cum id non habeant in mandatis. Verum tamen est, quòd circa hanc Quæstionem supponunt DD. dispensationem peti, & obtineri ex aliqua alia rationabili causa, nempe propter angustiam loci, vel defectum Dotis Oratrici, seu sedationem inimicitiarum, aut extinctionem litium, honoris Oratrici reparationem, scandalorum evitacionem, meritorum remuneracionem, ætatis ipsius Sponsæ, ac alias similes causas; quibus attentis, ac earum aliqua, non est opus exprimere copulam, quam forsàn Sponsi consanguinei inter se habuissent, ut post longam disputationem concludit ipse Vinc. de Justis in fine d. cap. 4. sub num. 364. Porro quando consanguinei, vel affines habuerint simul copulam ob spem facilioris Dispensationis obtinendæ hæc est Papæ omninò exprimenda, ut diximus supra Decis. 22. n. 40. Vers. Quinto. X. Incestus, si ad obtinendam dispensationem in forma pauperum, imposita sit per Papam pœnitentia ad laborandum in fabrica, seu servitio alicujus Ecclesiæ per sex, vel octo menses, aut aliud præscriptum tempus; & hi dictam pœnitentiam vel ob paupertatem, vel ob infirmitatem adimplere non valeant; Episcopus, seu Executor illam mutare, vel restringere non potest: sed opus est referre ad Datariam, & ab ea impetrare moderationem, seu commutationem. Nicolius d. lib. 1. Instit. Civil. tit. 10. num. 78. §. 8. XI. Utrum Episcopus possit dispensare in aliquo impedimento dirimente tam pro Matrimonio contrahendo, quam pro Matrimonio bona fide nulliter jam contracto, quando imminet aliquod magnum scandalum, vel ob paupertatem conjugum non est facilis aditus ad Papam? Disputant pro utraque parte DD. quos allegat Diana Coordinatus tom. 3. tract. 2. resol. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. ubi ad satietatem differit. XII. Tandem est advertendum, quòd Ordinariorum Vicarii incurrunt excommunicationem Papæ reservatam, si occasione expediendarum Dispensationum Matrimonialium accipiant aliquod munus, aut pecuniam etiam spontè oblatam à partibus; id enim in fine diplomatis Pontificii solet eis expresse prohiberi, sub eadem pœna Excommunicationis ipso facto incurrenda, non obstante quacunque taxa, vel consuetudine etiam immemorabili, nec ratione sigilli, nec alterius cujuscunque rei, ut notat Nicolius in Lucubratis. Canon. libr. 5. tit. 39. num. 203. §. 7 subdens quòd Notarius pro examine testium quartam partem Ducati aurei tantummodò recipere potest, ut declaravit Sacra Congregatio, quam refert etiam Diana Coordinatus tom. 5. tract. 7. resol. 46. desumpta ex veteri part. 5. tract. 13. resol. 71. in qua leguntur multæ quæstiones Romam delatæ contra ministros Episcoporum non servantes taxam Pontificiam in actibus, quos expediunt in suis Cancellariis. Et hæc quo ad dispensationes Matrimoniales pro foro Fori sufficiant.

Elargiuntur autem Matrimoniales Dispensationes etiam à Sacra Pœnitentiaria Urbis Romæ, quando impedimenta sunt occulta, pro foro tantum conscientie, & interno tantum. Quid sit ipsa Sacra Pœnitentia? Et quam facultatem habeat? retuli in meis Decisionibus de Virtute, ac Sacramento Pœnitentie Decif. XLVIII ubi à num. 10. & seqq. ostendi ex Constitutione novissima Innocentii Papæ XII. Incipien. Romanus Pontifex data, Anno 1692. Tertiò Nonas Septembris, quid possit Summus Pœnitentiarius circa Dispensationem Impedimentorum Matrimonii tam impedientium tantum, quam dirimentium, quando sunt occulta, ut in foro interno Matrimonia validè fieri, vel antea nulliter facta possint revalidari. Ceterum quia frequenter evenit, ut Confessarii præsententur Litteræ ejusdem Sacre Pœnitentiarie, dantes iisdem facultatem dispensandi super aliquo impedimento occulto, placet hic ponere exemplum earundem Litterarum desumptum à Marco Paulo Leone in Praxi Sacre Pœnitent. part. 2. pag. 170. & 171. tenoris sequentis:

Discreto Viro Confessori Magistro in Theologia, vel Decretorum Doctori ex approbatis ab Ordinario. Ex parte Latoris præsentium nobis oblata petitio continebat, Quod ipse alias in facie Ecclesie Matrimonium contraxit, & successivè consummarit cum muliere, cujus sororem prius carnaliter cognoverat. Cum autem, sicut eadem petitio subijungebat, dictus Lator propter Impedimentum ex præmissis proveniens nequeat in dicto Matrimonio permanere absque Sedis Apostolicæ Dispensatione; & separatio inter ipsum, & mulierem prædictam fieri non possit absque scandalo, & ad id vitandum, ac pro sua conscientia quiete cupiat Lator à præmissis, quæ occulta sunt, & de quibus plurimum dolet, per Sacre Pœnitentiarie Officium absolvi, secumque desuper dispensari. Quare supplicari fecit Nobis humiliter, ut sibi super his de opportuno remedio providere dignaremur. Nos igitur, qui Pœnitentiarie Domini Papæ curam gerimus, supplicationibus hujusmodi inclinati, Autoritate Apostolica Nobis specialiter concessa Discretionem tuam committimus; Quatenus si est ita, dictum Latorem, audita prius ejus Sacramentali Confessione, à quibusvis sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, quas propter præmissa quomodolibet incurrerit, incestu, & excessibus hujusmodi absolvas hac vice in forma Ecclesie consueta: Injuncta inde ei pro tam enormis libidinis excessu, gravi pœnitentia salutari, ac Sacramentali Confessione peccatorum suorum, singulis scilicet mensibus, ut minimum semel, & quoties anime sue saluti expedire judicaveris; & aliis, quæ fuerint de jure injungenda. Demum dummodò Impedimentum ex præmissis proveniens sit occultum, & separatio inter Latorem, & dictam mulierem fieri non possit absque scandalo; ex cohabitatione vero, de incontinentia probabiliter timendum esse, tibi

visum fuerit; aliudque Canonicum Impedimentum non obstat cum eodem Latore, ut dicta muliere de nullitate prioris consensus certiorata, sed ita caute, ut Latoris delictum nusquam detegatur, Matrimonium cum eadem, & uterque inter se de novo, secreto ad evitanda scandala, præmissis non obstantibus, contrahere, & in eo postmodum remanere licite valeant, misericorditer dispenses, Prolem susceptam, si qua sit, & suscipiendam exinde, legitimam decernendo in foro conscientie, & in actu Sacramentalis Confessionis tantum, & non aliter; ita quod hujusmodi absolutio, & dispensatio in foro judicario nullatenus suffragetur; nullis super his adhibitis testibus, aut litteris datis, seu processibus confectis; sed presentibus laniatis, quas sub pœna excommunicationis late sententie laniare tenearis, ita ut nullum earum exemplum extet, neque eas Latore restituas; quod si restitueris, nihil ipsi præsentis Litteræ suffragentur. Datum Romæ apud S. Petrum, sub Sigillo Officii Pœnitentiarie die 5. c. Anno 5. c.

Circa has litteras, quibus Confessario impertitur facultas dispensandi super aliquo Impedimento, vel impediendo tantum; vel etiam dirimente Matrimonium, dummodò Impedimentum sit occultum, ita ut dispensatio valeat pro foro interno, & conscientie tantum, opus est explicare clausulas, quæ in iisdem litteris inseruntur, ad hoc ut Confessarii, quibus non raro pro executione præsentantur, sciant, quomodo sint intelligendæ; ne in materia tam gravi, in qua agitur de Sacramento Matrimonii ritè, ac rectè ineundo, seu revalidando; ac etiam de Oratoris conscientia purganda, dirigenda, ac sananda, eos per incertitiam contingat nulliter, vel peccaminose operari. Duodecim autem sunt præcipuæ Clausulæ, quæ egent explanatione.

Prima Clausula est ista: Discreto Viro Confessori, Magistro in Theologia, vel Decretorum Doctori ex approbatis ab Ordinario. Hæc verba denotant duas qualitates, quas debet habere Confessarius, ut possit has litteras Sacre Pœnitentiarie ad executionem demandare. Una est, quod sit Doctör vel in Sacra Theologia, vel in Jure Canonico; Altera quod sit ab Ordinario ad audiendas Confessiones approbatus. Quo ad primam, debet esse Doctör, & non habens prærogativam Doctöratus inhabilis est ad has litteras exequendas, etiam si Juris Cæsarei Lauream obtinisset, vel publicè doceret Theologiam, ac Sacros Canones, aut communiter crederetur esse Doctör. Sanchez de Matrim. libr. 8. disp. 34. num. 7. Basilius Pontius libr. 8. cap. 21. §. 1. num. 13. Thomas Tamburinus de Triplici Jure libr. 8. tract. 2. cap. 13. num. 5. Diana Coordinatus tom. 3. tract. 2. resol. 157. desumpta ex veteri part. 4. tract. 4. resol. 71. & Vincent. de Justis de Dispensat. Matrim. libr. 1. cap. 8. num. 98. & seqq. ubi subdit, quod Regulares, qui juxta suorum Ordinum instituta Magistri appellantur, & Magistrorum Privilegia fruuntur.

fruantur, si verè & effectivè. Doctoris Lauream in aliqua publica Academia non sint assequuti, has litteras aperire, & exequi non valent, quod docet etiam Lezana in *Summa* tom. 4. *Verb. Littera Apostolica* num. 14. Limitatur tamen hæc qualitas Doctoratus in duobus casibus. *Primus* est, in Religiosis, qui ex Privilegio Apostolico deputantur à suo Generali, vel aliis subalternis suis Superioribus ad Litteras Sacre Pœnitentiariæ aperiendas, & exequendas; & tales sunt Sacerdotes Confessarii Societatis Jesu ex Privilegio Gregorii XIII. ut testatur Pyrrhus Corradus. in *Praxi Dispensat. libr. 7. cap. 4. num. 70.* & Thomas Tamburinus *d. libr. 8. tract. 2. cap. 13. num. 6.* addens, quod sunt plures aliorum Ordinum Regulares hujusmodi Privilegio gaudentes; ut ait etiam Sanchez *d. libr. 8. disp. 34. num. 11.* Vinc. de Justis *d. libr. 1. cap. 8. num. 103.* & Lezana *ubi supra*, qui n. 15. ponit per extensum Privilegium prædictum Gregorii XIII. sed opinatur illud non posse extendi ad alias Religiones per viam communicationis; quamvis contrarium doceat Pellizarius in *Manuali Regular. tom. 2. tract. 8. cap. 3. num. 189.* & num. 193.

Porro quando Sacra Pœnitentia in mansione, seu inscriptione exteriori Litterarum scribit, *Discreto Viro Confessario ex approbato ab Ordinario*; & non ponit qualitatem illam Doctoratus, vel Magisterii, tunc quilibet Confessarius approbatus ab Episcopo tam Secularis, quam Regularis, potest aperire easdem Litteras, ac eis executionem dare, si sibi præsententur, ut diximus de *Sacram. Pœnitent. d. Decis. XLIII. num. 13.* & *segg.* ubi num. 17. notavimus ex *Thesoro de Pœnit. Eccles. part. 2. Verb. Absolutio cap. 2. Vers. Limita 2.* quod aliquando Summus Pœnitentarius dirigit prædictas Litteras etiam simplici Sacerdoti non approbato per Ordinarium ad Confessiones audiendas, quia ipse tunc eum approbat, ut Latoris earundem Litterarum Confessionem Sacramentalem possit audire, illum absolvere, & secum super Impedimento Matrimonii in iisdem Litteris exposito dispensare.

Altera verò qualitas ejusdem Confessarii, juxta solitum Stylum Sacre Pœnitentiariæ, ut possit Litteras aperire, & executioni demittere, est, ut sit approbatus ab Ordinario ad confessiones audiendas, juxta illa Verba, *Confessario ex approbato ab Ordinario.* Circa hanc approbationis qualitatem quatuor moventur dubia. 1. A quo Ordinario debeat esse approbatus? Et omnes DD. dicunt, approbatum esse debere ab Ordinario loci, in quo debet audire Confessionem Latoris Litterarum, & cum eo dispensare, idè non sufficeret, si à quocunque alio Ordinario fuisset ad Confessiones audiendas approbatus, Tamburinus *d. cap. 13. num. 4.* Et ratio est manifesta, tum quia sic pluries declaravit Sacra Congregatio, ut scripsimus de *Sacram. Pœnit. Decis. XXXVII. num. 20.* tum quia ita definitum est à Clemente Papa X. in sua Constitutione *Incipiens. Superna* &c. diei 20. Decis. Clericali Tom. II. Lib. VI.

Maji 1670. in qua §. 4. decernit, ut approbatus ad Confessiones audiendas in una Diocesi non censeatur approbatus ad easdem audiendas in alia, nisi ab Episcopo Diocesano iterum approbetur; & per hanc Clementinam proscripæ sunt opiniones contrariæ Moralistarum. 2. Dubitatur, an qui fuit ab Ordinario approbatus ad tempus limitatum, possit expirata approbatione Litteras Sacre Pœnitentiariæ aperire, ac exequi? Et respondetur, quod non; quia non censetur amplius approbatus post expiratum tempus approbationis. Eminent. Card. de Lauræa de *Sacram. Pœnit. disp. 20. num. 179.* Sacra Congregatio Concilii in una *Patavina 7. Januarii 1654. 22* quam refert Nicolius *Lucubrat. Canon. libr. 5. tit. 38. num. 9.* & fuit à me probatum de *Sacram. Pœnitent. Decis. XXXVII. num. 18.* 3. Dubitant DD. an Confessarius approbatus ab Ordinario ad audiendas Confessiones Virorum tantum, possit exequi Litteras S. Pœnitentiariæ datas alicui Mulieri, & per ipsam eidem Confessario præsentatas? Affirmat Sanchez *d. lib. 8. disp. 34. num. 16.* quem citat Tamburinus *d. libr. 8. tract. 2. cap. 13. §. 1. num. 4.* Negat Suarez *tom. 4. de Pœnit. disp. 27. Sect. 7. num. 3.* & alii 23 quos citat, & sequitur Diana *part. 8. tract. 3. resol. 103.* reposita in ejus Opere Coordinato *tom. 3. tract. 2. resol. 154. §. 5.* ea ratione, quia non approbatus pro audiendis Confessionibus mulierum non potest dici approbatus quo ad illas; & Major Pœnitentarius non intendit habitare ipsum Confessarium magis; quam fecerit Ordinarius; & ita tenet etiam Vinc. de Justis *d. lib. 1. cap. 8. num. 117.* 4. Querunt DD. an Confessarius rudis, ignorans, ac indoctus, sed ab Ordinario (seu ab ejus Officialibus negligentibus in examinando) approbatus possit has Litteras aperire, & eas exequi? Respondent affirmativè Trullenchi. *tom. 3. lib. 7. cap. 10. dub. 10. num. 2.* & Vinc. de Justis *d. cap. 8. num. 118* quia S. Pœnitentia supponit, Ordinarium esse attentum in approbandis Confessariis; & non requirit, nisi quod Confessarius sit actualiter approbatus. De indoctis autem Episcopus Deo rationem reddet.

Secunda Clausula earundem Litterarum, post narrativam Impedimenti, quo Orator detinetur, consistit in illis Verbis: *Si est ita* &c. per quæ verba obligatur Confessarius se informare de veritate narratorum in Litteris, & an tale sit Impedimentum, quale expositum fuit Summo Pœnitentario; & hæc indagatio, est 24 de forma, quæ omiſsa nulla foret Dispensatio. Tamburinus *d. cap. 13. §. 2. num. 1.* Vinc. de Justis *d. lib. 1. cap. 8. num. 127.* & 128. & ibi Lezana *d. tom. 4. Verb. Littera Apostolica n. 23.* Valerius de *Different. Utriusque Fori. Verb. Gratia. Dissic. 3.* ac alii quos citat, & sequitur Diana *Coordinatus d. tom. 3. tract. 2. resol. 161.* existente in inordinato *part. 8. tract. 3. resol. 108.* qui omnes docent, non esse vocandos testes, neque formandum processum; sed ex ore ipsius Oratoris, ac pœnitentis esse indagandam veritatem;

tem, & observandum à Confessario, an res ita se habeat, prout in Litteris est enarrata? adeò ut neque opus sit dare eidem Oratori juramentum, quamvis contrarium scribat Basilus Pontius *lib. 8. cap. 21. num. 16.* imò nec opus est alia indagazione veritatis, si de illa aliundè Confessarius sit informatus. Sanchez *d. libr. 8. disp. 34. num. 24.* Vinc. de Justis *d. libr. 1. cap. 8. num. 134.* ubi alii DD. idem docentes. Sed quid Juris, si Orator asserat rem ita se habere; Confessarius autem aliundè sciat, hanc assertionem esse falsam? Respondet Sanchez *d. disp. 34. num. 21.* & Tamburinus *d. cap. 13. §. 2. num. 3.* quòd debet Oratorem dimittere, quia non potest Litteras exequi, neque cum eo dispensare; nam eatenus S. Pœnitentiaria dat ei facultatem dispensandi, quatenus res sit ita, ut ei fuit expositum. Vinc. de Justis *d. libr. 1. cap. 8. Num. 129.* Diana Coordinatus *d. resol. 161.* ubi alios DD. cumulat.

Tertia Clausula stat in illis verbis: *Dictum Latorum, audita prius ejus Sacramentali Confessione, à quibusvis sententiis, censuris &c. absolvas.* Quæ verba obligant Confessarium, ut prius audiat Confessionem Sacramentalem Latoris ejusdem Litterarum, quia, 26 et si dispensatio super Impedimento fieri possit extra Sacramentalem Confessionem, & sine illa, tamen Stylus modernus S. Pœnitentiariæ habet, ut prius Orator faciat suam Confessionem Sacramentalem coram Confessario Exe- cutore Litterarum; quæ quidem est de forma, itaut ea omissa, invalida esset dispensatio. Pyrrus Conradus in *Praxi Dispens. Apost. libr. 8. cap. 10. num. 30.* Barbosa in *Votis Consultivis lib. 1. Vol. 15. num. 22.* Riccius in *Praxi resol. 22. num. 3.* & aliis citatis Vinc. de Justis *d. libr. 1. cap. 8. à num. 105. & seqq.* Sed quid Juris, si Lator Litterarum faceret Confessionem invalidam, vel ob defectum integritatis, vel attritionis aut alterius causæ, dispensatio esset valida? Affirmativè respondent DD. quos allegat Diana *d. part. 8. tract. 3. resol. 106.* collocata in Coordinato *tom. 3. tract. 2. resol. 159.* quia Confessarius, qui est Judex, functus est officio suo juxta præscriptum Litterarum. Escobar tamen in *Theolog. Mor. lib. 1. Exam. 16. cap. 4. num. 124.* excipit, Casu quo integritas Confessionis deesset in re, ob quam petitur dispensatio; quod est dicere, si falsum Orator narraret, & læderet antecedentem Clausulam *Si ita est &c.*

Quarta Clausula habetur in illis verbis: *Injuncta ei gravi pœnitentia salutari, ac Sacramentali Confessione peccatorum suorum, singulis scilicet mensibus, ut minimum semel, & quoties animæ suæ salutari expedire judicaveris, & aliis quæ fuerint de jure injungenda.* Circa hanc Clausulam DD. sex dicunt. 28 Unum, quòd quantitas, & qualitas Pœnitentiarum injungendarum Latori pœnitenti pendet ab arbitrio Confessarii, qui tamen debet operari secundum regulas prudentiæ, ne sit nimis levis, aut nimis rigidus. Sanchez *d. libr. 8. disp. 34. à n. 35. & seqq.* Basilus Pontius *d.*

lib. 8. cap. 21. §. 1. n. 18. Vinc. de Justis *d. libr. 1. cap. 8. num. 143.* Alterum, quòd opera injungenda pœnitenti, ut plurimum, sunt jejunia, elemosynæ, disciplina, recitatio Rosarii, Litaniarum, vel Coronæ, auditio Sacramentorum, & similia, habito respectu ad pœnitentis conditionem. Sanchez *d. disp. 34. n. 41.* Vinc. de Justis *d. cap. 8. num. 153.* Tertium, quòd Confessarius non debet imponere Confessionem frequentiore, quàm mensuram. Sanchez, Pontius, ac Vinc. de Justis *ubi supra*, addentes, quòd bene poterit imponere bimestrem, aut trimestrem tantum, prout melius ipse Confessarius viderit expedire. Quartum, quòd Pœnitens potest adimplere mensuram Confessionem quacunque die Mensis, itaut si confiteatur. E. G. prima die Maii, satisfaciat, si deinde Confessionem reputat ultima die Junii. Vinc. de Justis *d. libr. 1. cap. 8. num. 146. & 147.* subdens *num. 148.* quòd si pœnitens omittat in mense Confessionem mensuram, non tenetur eam duplicare in mense venturo, sed de hac omissione, quæ peccaminosa est, se accusare. Quintum, quòd Confessarius non debet imponere illa opera, ad quæ pœnitens ex alia causa, seu ex Voto obligatus est; sed opera nova, & ab illis distincta. Sanchez *d. libr. 8. disp. 34. num. 39.* Basilus Pontius *d. libr. 8. cap. 21. §. 1. n. 18.* Trullench *d. tom. 3. libr. 7. cap. 10. dub. 10. num. 8.* Et Sextum, quòd omnia opera pœnitentia injungenda à Confessario debent esse ad tempus limitatum, non autem in perpetuum; nisi expresse, esse ea perpetua debere, Litteræ dicerent, quia in pœnalibus benignè interpretatio est facienda. *cap. Odis. De Regul. Fur. in 6.* Vincen. de Justis *d. libr. 1. cap. 8. num. 158.*

Quinta Clausula consistit in illis verbis: *Demum dummodò Impedimentum ex transmissis proveniens sit occultum.* Ad cognoscendum quando Impedimentum dicatur occultum, DD. infra citandi dant sequentes regulas. 1. Quòd illud dicitur occultum, quod non est publicum, nec famosum, nec manifestum, nec notorium, etsi per duos, aut tres testes possit probari. 2. Quòd non est occultum, si cognitum sit à majori parte Vicinæ, vel Parochiæ, itaut saltem decem personæ illud sciant. 3. Quando Impedimentum deductum est ad forum contentiosum; & super eo pars est citata, non potest amplius dici occultum. 4. Si Reus fuerit à Judice absolutus, quamvis se defendisset per falsos testes, sive per sententiam diffinitivam, sive pro nunc, delictum, seu Impedimentum dicitur occultum. 5. Occultum dicitur, si nesciatur in loco, in quo expedienda est dispensatio, quamvis in alia distant regione sit publicum, & cesset periculum, unde de notitia reportetur. 6. Si delictum, seu Impedimentum, etsi verum, deductum ad judicium non potuit probari, censetur occultum. 7. E contra si probatum sit, & sententia lata, omnino dicitur notorium, & publicum. 8. Quando in Litteris Pontificiis dicitur, dummodò delictum, seu Impedimentum sit omnino occultum;

occultum; tunc si duo sint, qui illud sciant, non est occultum, nam ly *omnino* explicatur *totaliter*, ac *indistincte*. 9. Quando pauci sunt, qui de Impedimento notitiam habent, vel à multo tempore cessavit ejus memoria, potest ex arbitrio Confessarii judicari occultum, quia in his casibus intrat prudentis arbitrium: ut latè disserunt Thomas Tamburinus *libr. 9. in Decalog. cap. 3. §. 2. n. 10.* Et de Matrimonio *lib. 8. tract. 1. cap. 5. à num. 25. & seqq.* Sanchez *eod. tract. libr. 8. disp. 34. num. 55.* & idem Auctor, in *Decal. lib. 2. cap. 11. n. 20.* Thesaurus d. *Pœnit. Eccl. part. 1. cap. 21. Vers. Advertendum tertio.* Diana Coordinatus d. *tom. 3. tract. 3. resol. 19. resol. 20. & resol. 21.* ubi plurimos DD. cumulat. Vinc. de Justis d. *lib. 1. cap. 8. à num. 167. & seqq.* Novissimè Fagnanus in *cap. Vestra, à num. 106. De Cohabit. Cleric. & Mulier. tom. 4.* quos omnes Auctores, quatenus opus sit, Confessarii in exequendis Litteris Sacrae Pœnitentiariæ poterunt videre.

Sexta Clausula stat in illis verbis: *Et separatio inter Latorem, & dictam Mulierem fieri non possit absque scandalo; & ex cohabitatione verò de incontinentia probabiliter timendum esse, tibi visum fuerit.* Ex quibus duæ innuuntur causæ impulsivæ ad dispensandum super Impedimento, quo Pœnitens est affectus, scilicet timor scandalum, seu incontinentiæ nisi dispensatio elargiatur. Igitur, quando Confessarius ex circumstantiis loci, temporis, ac ipsorum Sponsorum, seu Conjugum timet, oriundam esse scandala, vel eosdem incontinentes evasuros, potest, & debet cum illis dispensare, ut Matrimonialiter simul vivant. Vinc. de Justis *lib. 3. cap. 17. à num. 15. & seqq.* ubi exemplificando declarat, quæ sint ista scandala; & docet, ea esse tum periculum fornicationis, in quam labantur conjuges, si cum ipsis non dispensetur, & simul vivant; tum murmurationes hominum aliorum, qui viderent eos ab invicem separari, cum jam per longum tempus tanquam veri conjuges habiti sint ab omnibus; tum etiam infamiam, quam incurreret Orator, si ejus occultum delictum, seu impedimentum manifestaretur; idèque concludit ob hæc, & similia, impertiendam esse dispensationem: Ecclesia enim magnopere satagit evitare scandala, & ne scandala sequantur, recedendum est à regulis Juris. *cap. Duo pueri. 12. De Desponsat. Impuber. Felinus in cap. 1. §. Nihil. De Rescript.* ubi enumerat triginta tres casus inductos contra Juris regulas, scandalum vitandi causa, quibus summam repetit ipse Vinc. de Justis d. *lib. 3. cap. 17. num. 34. qui num. 35. addit alios casus tresdecim, ibi à Studiosis videndos.*

Septima Clausula continetur in illis verbis: *Cum eodem Latore (dispenses,) ut dicta mulier de nullitate prioris consensu certiorata, sed ita cautè ut Latoris delictum nusquam detegatur, Matrimonium cum eadem, & uterque inter se de novo, secreto &c. contrahere valeant.* Hic labor, hic angustia Confessarii.

Quomodo potest certiorare alium conjugem innocentem de nullitate prioris consensu, quando contraxit Matrimonium cum altero conjugè, habente impedimentum dirimens ex delicto, puta ex fornicatione habita cum sorore ipsius Sponsæ; vel si Sponsa deliquit, cum fratre ipsius Mariti; & tale delictum non manifestet? Ego certè non semel sudavi, & alii in expediendis Litteris Sacrae Pœnitentiariæ, ac revalidando Matrimonio nullo, eò quia ante contractum vel mulier habuerat carnalem copulam cum fratre Viri, vel Vir cognoverat carnaliter Sororem ejusdem mulieris. Plures sunt DD. qui opinantur, hanc Clausulam, de certiorando conjugè innocente de nullitate primi consensu, esse simplicem instructionem, non autem necessariam conditionem; quia, ut plurimum, Conjux ignarus certior fieri non potest, absque alterius conjugis periculo. Reginaldus *libr. 11. num. 220.* Bonacina de *Matrim. quest. 2. punct. 9. num. 7.* Averla *eod. tract. quest. 11. sect. 4. Vers. Deum juxta hoc.* Sanchez d. *lib. 8. disp. 34. num. 61.* & Vinc. de Justis d. *lib. 1. cap. 8. num. 181. & seqq.* ubi redarguit Gutierrezium de *Matrimon. cap. 128. num. 22.* dicentem, prædictam certiorationem esse conditionem necessariam; quod non est asserendum, quia ex ea gravia scandala, & forsan vitæ periculum eidem mulieri potest imminere; nec non Viro infamia, & aliis consanguineis ipsius mulieris. Opus est igitur magna prudentia; & suos reddere conjuges, generali sermone, si forsan Matrimonium ex aliqua causa fuisset invalidum, an sint parati illud per novum consensum validum reddere? cumque responderint, se esse paratos, subdere debet Confessarius: Supponatis itaque illud nulliter contractum fuisse ab initio: nunc novum consensum adinvicem exhibere. Contentus es tu Vir accipere hanc mulierem in Uxorem? Affirmative Vir respondet. Deindè: Contenta es mulier accipere Virum hunc in Maritum tuum? Utrique dicit illa. Tunc Confessarius, eos benedicendo dimittat, dicens: Vivite feliciter veri conjuges, & state in pace.

Octava Clausula illa est: *Prolem susceptam, si qua sit, & suscipiendam exinde legitimam determinando in foro conscientie, & in actu Sacramentalis Confessionis tantum.* Facilis est executio hujus Clausulæ, quia completa revalidatione Matrimonii, per novum consensum Conjugum, Confessarius secreto, & Latore Litterarum coram se genuflexo in actu Sacramentalis Confessionis constituto, brevi sermone subdit, & *Proles tua sit legitima*, quamvis talis etiam esse censeatur, attenta bona fide unius ex conjugibus, ex doctrina Sanchezii d. *lib. 8. disp. 34. num. 46.* & Vinc. de Justis d. *lib. 1. cap. 8. num. 165.* Ubi tamen ambo conjuges fuissent ab initio consensu impedimenti dirimentis, per quod eorum Matrimonium fuit nullum, proles nata esset illegitima, & hæc legitimatio valeret tantummodo occulto remanente impedimento; sed eo notorio effecto,

fecto, etiam filii evaderent in foro externo illegitimi. Rota *part. 1. diversif. Decif. 606. num. 2.*

Nona Clausula versatur circa illa Verba: *Ita quod huiusmodi absolutio, & dispensatio in foro iudiciario nullatenus suffragetur &c.* Siquidem Summus Pœnitentiarius non se ingerit in delictis ad forum contentiosum deducendis, nec intendit impedire Iudices, ne reos debitis pœnis castigent; sed tantummodò mandat eos absolvi in foro interno quo ad culpam, & pœnas Censurarum coram Deo, ut notant Leo in *Praxi Pœnitentiar. part. 1. pag. 8.* & Vinc. de Justis *d. libr. 1. cap. 8. num. 205.* Sed ecce duas instantias. Una est, Confessarius dispensavit vigore harum Litterarum S. Pœnitentiariæ cum earum Latore super Impedimento occulto impediendo, & dirimente, ad effectum, ut possit adimplere Sponsalia, atque Matrimonium contrahere, Episcopus, ac Parochus, qui secretam notitiam habuerunt de eodem Impedimento, nolunt dare licentiam, ut hoc conjugium ineatur, Parochusque omnino negat suam assistentiam. Poteritne Confessarius certiores facere tum Episcopum, tum Parochum de dispensatione super eodem impedimento data vigore earundem Litterarum? Altera est: agitur de Matrimonio nulliter contracto ob impedimentum dirimens Affinitatis ex copula illicita, cum sorore Sponsæ antea perpetrata. Iudex habuit talem qualem notitiam huius delicti. Procurat per examen testium illud probare, ut puniat delinquentes. Poteritne Confessarius eundem Iudicem monere de dispensatione, ut supra, elargita, ad hoc ut desistat ab inquisitione, & formatione Processus? Affirmativè respondent ad utramque instantiam Filiucius de *Matrim. tract. 10. part. 2. cap. 10. num. 358.* & Thomas Tamburinus *cod. tract. lib. 8. tract. 2. cap. 13. §. 6. num. 2.* dummodò Confessarius secreto moneat Episcopum, Parochum, & Iudicem; qui omnes acquiescere debebunt huiusmodi notitiæ, ac certificationi.

Decima Clausula hæc verba habet: *Præsentibus Litteris laniatis, quas sub pœna Excommunicationis lata sententia laniare teneatis, itaut nullum eorum exemplum extet: neque eas Latore restituas; quod si restitueris, nihil ipsi præsentibus Litteræ suffragentur.* Ex hac Clausula tria colliguntur. Unum, quod si Confessarius non laceraverit Litteras, earum executione completa, incurrit in pœnam excommunicationis; aliquando enim non inseritur, ut ego pluries easdem recipiendo, ac exequendo observavi; forsitan quia cum in illis non exprimentur nomina Oratorum, etiam non laceratæ ad nihilum valent. Secundum, quod si de facto adeò fatuus, aut negligens sit Confessarius, ut easdem Litteras finat ab Oratore sibi auferri, nihil juvabunt ipsam Latorem quo ad absolutionem, & dispensa-

tionem obtentam. Sanchez *d. libr. 8. disp. 34. num. 42.* Vinc. de Justis *d. libr. 1. cap. 8. num. 156.* Tertium, quod nihilominus in foro conscientiæ, ac interno ipsa Dispensatio est valida. Sanchez *d. num. 42.* & Thomas Tamburinus *d. cap. 13. §. 7. in fine.* Sed ecce pulchrum Dubium. Confessarius receptis Litteris S. Pœnitentiariæ à Latore, eisque lectis, ac consideratis judicat, non esse locum petiti per eundem Latorem dispensationi; eidemque dicit, non posse illum dispensare. Latore subiungit: Vestra Reverentia aut nimis rigida, aut nimis scrupulosa est; siquidem Viri doctissimi, quos consului, affirmarunt casum meum esse dispensabilem. Dignetur restituere mihi Litteras, ut eas alteri Confessario exhibere valeam. Eruntne restituendæ Litteræ ipsæ? Poteritne Latore eas sibi restitutas alii Confessario benigniori præsentare, & ab eo petitam Dispensationem obtinere? Respondent affirmativè Sanchez *d. libr. 8. disp. 27. num. 40.* Bonacina de *Dispensat. disp. 1. quest. 2. punct. 2. n. 2.* Lezana in *Summa tom. 4. d. Verb. Litteræ Apostolicæ n. 19.* & alius citatis Thomas Tamburinus *d. tract. 2. de Matrim. cap. 13. §. 1. n. 8. & 9.* ubi reddit rationem, quod Litteræ prædictæ per apositionem factam à Confessario non perdidit suum valorem; & cum agatur de negotio fori interni, si unus Executor negat iisdem Litteris executionem dare, adiri potest alius executor aut doctior, aut benignior, aut minus scrupulosus; imò primus Confessarius, melius examinata causa, si mutet opinionem, potest eundem Latorem vocare, iterum Litteras ab eo recipere, ac illas exequi; subdens etiam idem Tamburinus *ibid. num. 13.* quod si Confessarius moreretur, antequam cum eodem Latore dispensaret, potest iste Litteras recuperare, & alii Confessario pro executione deferre.

Undecima Clausula est illa; quæ ubi agitur de dispensando super Voto simplici Castitatis, ad effectum ut Orator possit Uxorem legitimè ducere, inseritur in Litteris Sacræ Pœnitentiariæ his verbis: *Ita quod si Uxori, cui conjungetur (Latore) supervixerit, Castitatem servet, utpotè eodem Voto obligatus, ut prius.* Ex qua Clausula deducuntur DD. teneri Confessarium monitum facere in dispensatione Latorem ipsum; quod si præmoriatur Uxor, cum qua nunc initurus est conjugium, non poterit ad secundas Nuptias transire absque nova Apostolica dispensatione, quia hæc concessa super primo Matrimonio non trahitur ad secundum. *cap. fin. 33. quest. 2.* Vinc. de Justis *d. libr. 1. cap. 8. num. 185.*

Duo.

Duodecima, & ultima Clausula formatur ex illis verbis, quæ à tergo Litterarum Sacrae Pœnitentiariæ apponuntur, nempe: *Gratis ubique*: quæ Verba denotant pro huiusmodi Commissionum concessione, ac executione nihil peti, aut exigi posse nec à Majori Pœnitentiarario, nec ab Officialibus, & Ministris ejus Sacri Prætorii, nec ab ipso Confessario, qui in hoc debet esse fidelis, & ab omni interesse penitus alienus; adeo ut nihil accipiat à Latoribus, neque sponte oblatum, neque in signum gratitudinis, ut scribit Navarrus *lib. 4. Consilior. tit. De Sponsal. conf. 50. num. 3. Sanchez d. libr. 8. disp. 34. num. 64.* & ipse Vinc. de Justis *in cit. libr. 1. cap. 8. num. 190.* siquidem ejus unicum motivum debet esse salus animarum, ad DEI Gloriam; quale motivum ego intimè cognovi, & millies veneratus sum in

Eminentissimo S. R. E. Leandro Cardinali Co-
loredo moderno Majori Pœnitentiarario, & in
Reverendissimo Hieronymo de Bertis ejus-
dem Sacri Prætorii Officiali, de quo men-
tionem feci in meis Decisionibus de Sacra-
mento Pœnitentiæ *Decif. XLVIII. num. 8.*
Etenim sæpè EMINENTIÆ SUÆ, ac eidem
doctissimo, ac piissimo Viro de BERTIS
per Epistolam exposui casus dispensabiles su-
per Impedimenti occultis, ad me pro re-
medio spiritali delatos; & semper benigna
ab UTRISQUE reportavi responsa, cum
Litteris in eodem Sacro Tribunali expeditis
pro facultate absolvendi, & dispensandi, gra-
tis, ad solius DEI Gloriam, animarum au-
xilium, & conscientiarum medelam. Et
hic præsentibus Decisionibus de
Sacramento Matrimonii
fit

FINIS.

